

Sygn. akt III PK 58/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa B. C.
przeciwko D. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o odszkodowanie i zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 19 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie
z dnia 12 grudnia 2014 r., sygn. akt VI Pa 84/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od skarżącej na rzecz strony pozwanej kwotę 1020 zł
(jeden tysiąc dwadzieścia zł) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie, w sprawie z powództwa B. C. przeciwko D. sp. z o.o. w W. o odszkodowanie i zadośćuczynienie, oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie oddalającego jej powództwo w całości. Sądy orzekające w niniejszej sprawie nie znalazły podstaw do stwierdzenia wadliwości decyzji pozwanego o wypowiedzeniu powódce umowy o pracę, uznając, że doszło do faktycznej likwidacji jej stanowiska pracy w strukturach pozwanego. Tym samym roszczenie o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie

stosunku pracy okazało się nieuzasadnione, a brak przypisania bezprawności decyzji pozwanego o wypowiedzeniu powódce umowy o pracę prowadził do oddalenia powództwa o zadośćuczynienie.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie art. 45 § 1 k.p. przez jego błędną wykładnię i uznanie, że wskazanie jej jako przyczyny rozwiązania umowy o pracę likwidacji stanowiska pracy, wynikającej z rzekomej konieczności poczynienia oszczędności i zabezpieczenia płynności finansowej spółki, stanowiło rzeczywistą przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę, mimo że całokształt podejmowanych przez pracodawcę działań zaprzeczał czynieniu przez niego jakichkolwiek oszczędności, zaś przez kumulację obowiązków doprowadził on jedynie do zmniejszenia zatrudnienia. W konsekwencji wskazana likwidacja stanowiska pracy jawi się jako przyczyna pozorna, nieznajdująca potwierdzenia w zaistniałym stanie faktycznym.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do jej rozpoznania skarżąca uzasadniła treścią art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. – i występowaniem istotnego zagadnienia prawnego: „Czy w sytuacji podejmowania przez pracodawcę pozornych działań, mających świadczyć o czynieniu przez niego oszczędności, koniecznych z uwagi na pogarszającą się sytuację finansową danej spółki, kognicja Sądu Pracy sprowadza się jedynie do zbadania, czy wskazana jako podstawa wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę, likwidacja jego stanowiska pracy, faktycznie miała miejsce, czy też Sąd powinien brać pod uwagę również inne okoliczności, które świadczą o tym, iż podjęte w praktyce działania pracodawcy nie tylko nie sprowadzają się do czynienia żadnych oszczędności, lecz ponadto przesądzają o braku konieczności likwidacji stanowiska pracy danego pracownika?”. Podniosła także, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na rażące naruszenie prawa materialnego.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości przez orzeczenie co do istoty sprawy, to jest zmianę wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 34.850 zł oraz orzeczenie o kosztach postępowania za wszystkie instancje.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz zasądzenie od

powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze szczególnym, co potwierdza treść art. 398¹ § 1 i § 2 k.p.c., utrwalona judykatura oraz dominująca i reprezentatywna doktryna. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a ponadto, gdy zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przytoczone przesłanki ustawowe stanowią obligatoryjne i konstrukcyjne wymaganie podlegające ocenie we wstępnym stadium postępowania kasacyjnego (tzw. przedsądzie). W tym konstrukcyjnym zakresie w skardze nie wykazano żadnej z przesłanek wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Należy przypomnieć, że zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie – wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencki

i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883).

Tymczasem kasacyjny zarzut naruszenia przepisu prawa materialnego w istocie opierał się na zarzucie dokonania błędnych ustaleń faktycznych, co wymagałoby powołania potencjalnie adekwatnych proceduralnych zarzutów kasacyjnych, których w skardze zabrakło, niezależnie od tego, że co do zasady Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Oznaczało to, że bezpodstawny okazał się zarzut oparcia zaskarżonego wyroku na rzekomo błędnych ustaleniach faktycznych, którymi z braku jakichkolwiek proceduralnych zarzutów kasacyjnych Sąd Najwyższy był związany i które uzyskały potwierdzenie w ustaleniach Sądu drugiej instancji, które legły u podstaw rozstrzygnięcia, skoro ponadto uzasadnienie kontestowanego wyroku wyjaśniło należycie podstawę faktyczną i prawną prawidłowego osądu sprawy. Postawione do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne implikuje jedynie konieczność ponownego odniesienia się przez Sąd Najwyższy do okoliczności uzasadniających wypowiedzenie umowy o pracę. Skarżąca żądała wyjaśnienia, czy sąd powinien badać działania, które w praktyce podejmuje pracodawca po dokonaniu wypowiedzenia, a które nie wskazują ani nie zmierzają do potwierdzenia przyczyny wypowiedzenia. Tymczasem odpowiedź na sformułowane zagadnienie sprowadzała się do ustalenia, czy likwidacja stanowiska pracy była rzeczywista, czy też pozorna. W tej kwestii Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że ocena czy likwidacja stanowiska pracy jest rzeczywista czy pozorna jest elementem ustaleń faktycznych i nie może być w skardze kasacyjnej skutecznie zakwestionowana przez zarzut naruszenia prawa materialnego, np. art. 45 §1 k.p.(por. wyroki: z 28 kwietnia 1997 r., I PKN 119/97 lub z 3 listopada 2010 r., I PK 93/10). Ponadto sformułowane zagadnienie prawne nie dotyczy problemu natury ogólnej, który wymagałby ponownego jego rozważenia w abstrakcyjnym

kontekście, tj. w oderwaniu od miarodajnych ustaleń faktycznych rozpoznanej sprawy. Należy także sygnalizować, że w skardze kasacyjnej zachodzi sprzeczność argumentacyjna, skoro skarżąca powołała się równocześnie na rzekomą oczywistą zasadność wniesionej skargi. Tymczasem występowanie takiej przesłanki przedsądu jest w zasadzie wyłączone, gdy skarżąca sformułowała w sprawie rzekomo istotne zagadnienie prawne, którego wyjaśnienie z natury rzeczy nigdy nie jest widoczne od razu (*prima facie*), tj. bez potrzeby ponownej weryfikacji materiału dowodowego oraz stanu faktycznego i prawnego sprawy, w której miał powstać ujawniony problem prawny.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania oczywiście ułomnej i bezzasadnej skargi kasacyjnej, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego w zgodzie z art. 98 k.p.c.